

Avdelningen för analys
Åsa Borén
asa.boren@socialstyrelsen.se

Jämställdhetsmyndigheten

Socialtjänstens och skyddade boendens erfarenheter av kontakt med våldsutsatta män

Uppdraget

Socialstyrelsen fick i regleringsbrevet för 2024 ett uppdrag om kvalitetsutveckling av skyddat boende.¹ Socialstyrelsen ska se över myndighetens kvalitetsindikatorer för skyddade boenden och på nationell nivå följa upp verksamheten vid sådana boenden med särskilt fokus på behov hos barn, våldsutsatta med funktionsnedsättningar samt våldsutsatta i hederskontext.

Socialstyrelsen har påbörjat detta arbete och har i ett första skede genomfört en kvalitativ studie om socialtjänstens och skyddade boendens erfarenheter av kontakt med några grupper som kan vara aktuella för skyddat boende: våldsutsatta hbtqi-personer, våldsutsatta personer med funktionsnedsättningar samt våldsutsatta män. Fördjupningar om behov hos barn och våldsutsatta i hederskontext planeras också.

Socialstyrelsen har i samråd med Jämställdhetsmyndigheten beslutat att överlämna underlaget från intervjustudien till deras uppdrag att ”kartlägga förekomsten av mäns utsatthet för våld i nära relationer samt göra en analys av behovet av olika insatser, till exempel skyddat boende, riktade till män som har utsatts för, eller riskerar att utsättas för, våld i nära relationer”.²

Syfte

Socialstyrelsen ska ta fram ett underlag i form av ett pm till Jämställdhetsmyndigheten. Underlaget ska kunna användas i deras uppdrag med att ta fram förslag på hur stödet för våldsutsatta män kan bli bättre.

¹ Se Regleringsbrev för budgetår 2024 avseende Socialstyrelsen (S2024/01775).

² Regeringsbeslut 2023-06-29 A2023/00985, sid. 8

Genomförande

Uppdraget har genomförts genom nio intervjuer (med totalt 14 socialsekreterare) i nio olika kommuner med erfarenhet att möta och utreda hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättning samt våldsutsatta män. Totalt åtta intervjuer med nio personal på skyddade boenden med erfarenhet av att ta emot samma grupper genomfördes också.

Intervjuguider togs fram i samråd med Jämställdhetsmyndigheten.

Ett slumpvis urval av stora och små kommuner, med geografisk spridning gjordes. Drygt ett trettiotal förfrågningar skickades ut till kommuner och boenden. De boenden som kontaktades hade visat sitt intresse att delta i den enkät Socialstyrelsen genomförde våren 2024 till alla skyddade boenden.

Avgränsningar och begränsningar

I intervjuerna ställdes frågor om några specifika målgrupper av vuxna som kan vara aktuella för skyddat boende; våldsutsatta personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta män och våldsutsatta hbtqi-personer. Det var vanligast att ha erfarenhet av att möta personer med funktionsnedsättning och män, det var minst vanligt att ha erfarenhet av kontakt med hbtqi-personer.

Det här pm:et kommer att redovisa resultaten från intervjuerna gällande våldsutsatta män. Andra målgrupper kommer att redovisas i separata pm.

Intervjuer med socialsekreterare

Intervjupersonerna arbetar som socialsekreterare med ärenden som gäller våld i nära relationer och har olika organisatorisk tillhörighet inom socialtjänsten. Några arbetar inom enheter som särskilt hanterar ärenden inom våld i nära relationer (VINR), andra inom vuxenenheter som tar emot personer med annan problematik exempelvis missbruk. Nedan följer en beskrivning av socialsekreterarnas erfarenheter av att möta målgruppen våldsutsatta män, tillgången till skyddat boende för målgruppen och om de ser några särskilda utmaningar och utvecklingsbehov i verksamheten.

Socialtjänstens erfarenheter av att möta och utreda våldsutsatta män

Det finns en stor spridning när det gäller hur mycket erfarenhet av våldsutsatta män som finns i de olika kommunerna. Allt i från ingen erfarenhet till att det är en grupp som är växande och blivit allt mer vanlig. De flesta säger dock att de har mött få och att det ofta inte har varit aktuellt med skyddat boende i dessa ärenden.

En intervjuperson beskriver att hen haft två ärenden med våldsutsatta män de senaste 5–6 åren och där blev inte skyddat boende aktuellt utan behandlingshem pga. missbruk och den andra mannen fick bo med anhöriga.

En annan intervjuperson säger att de kommer i kontakt med några män per år och att det i dessa ärenden ofta handlar om ekonomiskt och psykiskt våld. Det är ofta allvarligt, men inte alltid fysiskt våld, exempelvis att kvinnan inte går med på att dela kostnader eller att sälja huset trots skilsmässa. Erfarenheten i den här kommunen är att hotbilden har varit av en sån karaktär att skyddat boende inte har behövts.

Flera intervjupersoner nämner att de i första hand försöker att lösa skyddet på andra sätt, det kan handla om jourlägenheter i kommunen och samverkan i länet för jourlägenheter, att kommunerna lånar av varandra.

En intervjuperson säger att det främst är de som behöver extra stöd som placeras i skyddat boende och nämner, tex personer utsatta för hedersrelaterat våld eller personer i kriminella miljöer.

En intervjuperson säger att hens erfarenhet är att män har svårare att prata om det de upplever som våld utan de pratar mer om det som att de har en "trasslig relation". "Fler män kommer till oss idag än tidigare, vi har också haft mansgrupper, där de kan prata om skam och hur det är att vara utsatt för våld". Män har ofta svårt att sätta ord på att de är utsatta för våld, våldet är ofta inte allvarligt fysiskt, däremot mer psykiskt våld. Det kan ta lång tid innan männen erkänner för sig själva att det är våld de har utsatts för säger hen.

Det kommer ibland män som säger att de inte är våldsutsatta men i samtal kommer det ändå fram att de är våldsutsatta. En intervjuperson berättar att de ibland har möjlighet att jobba med både den våldsutsatta och den som utövar våldet vilket är bra menar hen.

En intervjuperson säger att männen de möter behöver samtalsstöd, men också att hitta alternativa boenden, vilket inte alltid behöver vara ett skyddat boende. De har ofta varit utsatta för mycket kontroll, psykiskt och ekonomiskt våld.

En intervjuperson säger att hens erfarenhet är att det handlar mer om skuld och skam för männen, det fysiska våldet är inte lika mycket i fokus. Hen menar att när det gäller kvinnliga utövare handlar det mer om psykiskt våld, ekonomiskt och på annat sätt. Männen blir inte lika isolerade som en våldsutsatt kvinna, men utövarna infiltrerar hans nätverk menar hen.

Några intervjupersoner har erfarenhet av att placera våldsutsatta pappor med barn på skyddat boende. En av dem säger att "vi har placerat flera pappor med barn. Dessa män är lika trasiga som kvinnorna". Män upplever nog större skam när de blivit utsatt för våld från sin partner än vad kvinnor gör

menar hen. En annan intervjuperson säger att en man fick ett tillfälligt boende med sitt barn, dock ej skyddat boende enligt definitionen.

En intervjuperson säger att de föreslog en man med barn ett skyddat boende men han tackade nej. Det var svårt för honom att förstå att han var utsatt för våld och det var nog ett för stort steg för honom menar hen.

Ytterligare en intervjuperson har erfarenhet av våldsutsatta män med barn och säger att i dessa ärenden ofta har varit i kombination av missbruk och psykisk problematik, hos våldsutövaren.

När socialtjänsten våldsutsatta män?

I intervjuerna ställde Socialstyrelsen frågor om socialsekreterarna upplever att män som utsatts för våld i nära relation nås och/eller fångas upp av andra aktörer. Många framför att det är svårt att veta, att mörkertalet kan vara stort och det är något som de inte vet något om. Det finns en osäkerhet om vart männen kan vända sig förutom socialtjänsten.

En intervjuperson säger att det inte pågår något aktivt arbete för att förebygga eller informera om våld i nära relationer överlag.

De flesta socialsekreterare berättar att de inom socialtjänsten inte har någon specifik insats för våldsutsatta män utan att socialtjänstens verksamhet är öppen för alla. ”Det är en ingång för alla, alla är välkomna, från olika målgrupper”.

”Kommunen har info på webbsidan om våld och vilken hjälp man kan få. Den är dock inte så tydlig. Vet inte riktigt vad som står där. Informationen är helt könlös, den vänder sig till både den som är utsatt och den som är utövare men inget om vilket kön” säger en annan intervjuperson.

En annan person berättar att relationsvårdsteamet blir inbjudna till arbetsplatser, skolor mm där man informerar om verksamheten och där är budskapet att alla målgrupper är välkomna.

En intervjuperson beskriver att de inte hinner jobba förebyggande med att nå personer eftersom sektionen är relativt ny och att rutiner saknas för hur de ska arbeta med information om verksamheten.

Det råder överlag en viss osäkerhet om vad andra gör och vilket annat stöd våldsutsatta män kan få generellt i samhället och specifikt inom kommunen.

En vanlig uppfattning hos intervjupersonerna är att våldet är detsamma oberoende av vilka grupper som drabbas och att det kan omhändertas inom befintlig organisation.

Det är flera intervjupersoner som säger att de i första hand försöker lösa skyddet (gäller alla grupper) på andra sätt än ett skyddat boende och här

nämns jourlägenheter som ett alternativ och samverkan med andra kommuner och deras jourlägenheter. En intervjuperson säger att det främst är de som behöver extra stöd som placeras i skyddat boende, om det t.ex. finns hedersproblematik eller om det gäller personer i kriminella miljöer.

Finns det hinder för att söka skyddat boende inom målgruppen?

Det är ovanligt att det finns särskild information på kommunernas hemsidor om att våldsutsatta män kan söka stöd och skydd. De flesta intervjupersoner säger att det finns information om vart du ska vända dig när det gäller våld i nära relationer generellt, men inte specifikt för olika grupper. En intervjuperson säger att ”tanken med detta är att det ska vara öppet för alla, oberoende av funktionshinder, könsidentitet eller vilka andra omständigheter personen befinner sig i”.

En annan intervjuperson säger att de kan bli bättre på att nå ut till olika målgrupper. Det är ovanligt med skriftligt informationsmaterial riktat till de olika målgrupperna. Någon säger att det alltid kan bli bättre med att nå ut, ”vi skulle kunna gå till skolor, vårdcentraler mm”.

En intervjuperson menar att ”vi hade kunnat nå fler. Det har varit ett stort inflöde senaste tiden. Vi har inte hunnit jobba utåt, och samverka med andra aktörer. Vi har haft fullt upp. Det är mer att göra.”

Intervjupersonerna har svårt att identifiera några konkreta hinder för våldsutsatta män att söka stöd och/eller skyddat boende. De resonerar dock runt att normer och attityder i samhället, att män inte är våldsutsatta, kan innebära känslor av skam hos våldsutsatta män. Flera intervjupersoner nämner också att det kan vara svårare för män än kvinnor att sätta ord på det de upplever och att det är våld. Rädsla för fördomar, rädsla för att inte bli behandlad som alla andra kan också göra det extra svårt att söka hjälp menar de. Flera nämner även här att det förmodligen finns ett mörkertal på grund av detta.

En intervjuperson menar att de har resurser för att möta olika behov i teamet men att andra inom socialtjänsten inte alltid tar män på allvar, att det finns attityder, att män inte är/ kan vara utsatta.

En intervjuperson säger att det för män ofta är skambelagt att söka hjälp för våld i nära relation. De ser inte att de är utsatta för våld, förstår inte att de kan få hjälp, eller låter bli att söka pga. skam, vilket är ett hinder. En annan intervjuperson säger att män kan vara rädda för vilket mottagande de kan få från kommunen vilket kan innebära en högre tröskel för att söka stöd och hjälp.

Tillgång till skyddat boende för våldsutsatta män

Överlag beskriver kommunerna att det går bra att hitta platser i skyddat boende både generellt och specifikt för våldsutsatta män. Flera nämner att de även har jourlägenheter där de kan placera om skyddsbehovet inte är lika stort. Kommunerna är överlag nöjda med de boenden som de har använt. En intervjuperson säger att ”ja när vi väl hittar ett boende så funkar det. Vi har några boenden som vi samarbetar med och har bra erfarenhet av. Dessa använder vi i första hand.”

En intervjuperson säger att en del av de boenden som de brukar använda har dragit ned på platser och att det därför är lite mer vanligt nu att de har fullt och därmed svårare att få plats.

Två socialsekreterare i en kommun berättar de att de har upphandlat boenden, för olika kunskapsområden, inklusive män, och därmed möjlighet att ta emot olika målgrupper. De säger att när det gäller kvinnor finns det gott om boenden runt om i landet. Det är inte lika stora valmöjligheter för andra grupper. Ju mer behov en person har desto svårare är det att hitta boenden. Men överlag är det inte svårt att hitta platser menar de.

Vidare berättar de att de har skyddslägenheter där personer kan få stöd. Där kan personen bo själv, eller bo med stöd, ofta är det kortare placeringar. Socialtjänsten har behandlingspedagoger som kan ge stöd i de enskilda skyddslägenheterna. I lägenheterna finns personlarm kopplade till lägenheterna och adresserna är hemliga. De boende får inte ha med sig egen mobil osv. De berättar vidare att det finns jourlägenheter där skyddet inte är lika stort. Där kan en person bo som inte har behov av skydd, men behöver komma ifrån en våldsam situation.

En annan intervjuperson berättar att kommunen har en person som har kontakt med skyddade boendena, och när det behövs ett skyddat boende så vänder sig socialsekreterarna till hen. Hen kan då leta efter ett lämpligt boende för den aktuella personen. En annan intervjuperson beskriver att kommunen anlitar en privat aktör med många boenden och att de vänder sig dit och beskriver behoven och att de hittar ett boende. Det skulle fungera för en våldsutsatt man också menar de.

På frågan om det finns särskilda utmaningar med att hitta boenden för särskilda grupper säger intervjupersonerna generellt att det är svårare att hitta boenden för våldsutsatta män än för kvinnor, men inte lika svårt som att hitta boenden för personer med funktionsnedsättning

De skyddade boendena är dock ofta angelägna att ge rätt stöd, ta emot olika målgrupper. En intervjuperson berättar att de boenden de använder är transparenta med vad de kan erbjuda. När de bedömer att de inte kan ge rätt

stöd säger de det så att vi i socialtjänsten kan gå vidare och söka andra skyddade boenden. Urvalet av skyddat boende minskar dock ju större problembild som finns.

I några kommuner har det varit få våldsutsatta män som har varit aktuella för skyddat boende men det framförs att behovet av stödsamtal är stort och att efterfrågan från våldsutsatta män har ökat de senaste åren.

Behov av kompetensutveckling

Överlag har vi bra grundkompetens inom våld säger en intervjuperson, men behöver fördjupa oss mer. En annan intervjuperson säger att ”det behövs en generell kunskapshöjning. När det gäller män, missbruk och intellektuell funktionsnedsättning”.

Flera intervjupersoner säger att de ser ett behov av mer kompetensutveckling om våldsutsatta män. Våld mot män ser annorlunda ut. Mindre fysiskt våld, mer psykiskt, kontrollerande osv.

Det nämns också av några intervjupersoner att kunskapen om våld ser olika ut inom kommunen och att det kan leda till en osäkerhet om vem som ska göra vad. Ökat samarbete mellan olika förvaltningar ses som önskvärt. En intervjuperson säger att det ”behövs en generell kunskap om våld i socialtjänsten, hur man pratar om det”. Hen säger vidare att regionen jobbar mycket mer (och bättre) med information och informationsmaterial och säger att de på senaste tiden har fått fler anmälningar om våld från vårdn.

En intervjuperson menar att de behöver bli bättre på samhandläggning i sitt interna arbete. Det kan handla om att reda ut ansvarsfrågor, till exempel vem som ska stå för de (ibland stora) kostnaderna som en placering i skyddat boende kan betinga. En annan intervjuperson berättar att de har grupper med erfarenhetsutbyte internt på förvaltningen om våldsärenden, vilket ger mycket.

De flesta intervjupersonerna lyfter fram att de önskar en blandad form av kompetensutveckling. Olika förslag som nämns är NCK:s webbaserade utbildningar, även Socialstyrelsens webbaserade utbildningar nämns som bra utbildningar.

Men de flesta säger också att det behövs olika fysiska utbildningar och konferenser så att det går att mötas, prata och utbyta erfarenheter. En intervjuperson säger att ”konferenser är bästa formen, då får man träffa andra i samma situation, och kan utbyta erfarenheter”. Flera nämner just dialog för att få bra effekt av kompetensutvecklingsinsatsen.

Intervjuer med personal på skyddade boenden

Socialstyrelsen har genomfört åtta intervjuer med totalt nio personal på skyddat boende om deras erfarenheter av att ha våldsutsatta män boende hos sig. I urvalet har två kommunala boenden, tre ideella samt tre privata boenden ingått. Eftersom materialet är begränsat så görs inga jämförelser eller uppdelningar mellan olika driftsformer.

Gemensamt för alla boenden är att de har liten eller ingen erfarenhet av denna målgrupp men majoriteten av boenden säger att det är en målgrupp som de har förutsättningar för att ta emot och de har också tagit emot någon/några män de senaste åren.

Erfarenhet av våldsutsatta män på det skyddade boendet

De boenden som har tagit emot män gör det i sina friliggande lägenheter. Ett boende har både ett kollektivt boende och en utslussningslägenhet i anslutning till boendet, i lägenheten kan de ta emot män. Ett annat boende säger att de inte tar emot män i det kollektiva boendet men kan göra det i sina lägenheter, de har dock inte fått några förfrågningar hittills från socialtjänsten. I de ärenden som beskrivs har det oftast inte funnits behov av skydd mot fysiskt våld utan annan typ av våld exempelvis psykiskt.

På ett annat boende berättar intervjupersonen att de kan ta emot alla, de har haft hela familjer med man, kvinna och barn och även barn/pojkar över 18 år och ett ärende med en pappa med två barn med sig. Detta har fungerat bra eftersom de har bott i friliggande lägenheter med tillsyn.

Några av intervjupersonerna beskriver att de har erfarenhet med våldsutsatta unga män i hederskontext.

Flera intervjupersoner säger att män ofta är mer stigmatiserade än kvinnor. När det gäller män så är det en utmaning att de inte pratar och berättar lika mycket som kvinnor, det är en längre process att nå fram till männen ”Man ställer inte samma frågor till männen” och det är inte lika självklart att männen får frågor om våld i vården och inom socialtjänsten.

En intervjuperson beskriver att män oftare har mer bråttom att lämna det skyddade boendet än kvinnor. De har varit mer stressade över sin situation och på det här boendet använder de sig av KBT-terapeuter för att hjälpa männen att reflektera över sin situation.

Flera boenden har tagit emot våldsutsatta män med sina barn. I ett ärende var det en man där frun skötte ekonomin, men dåligt, och hon blev aggressiv

mot mannen när han ifrågasatte hennes beteende och till slut blev han utkastad med barnen. I ett annat boende beskrivs liknande situation och intervjupersonen säger att det är samma mekanismer i våldet som för kvinnor.

Platstillgång på boendet

I intervjuerna ställdes frågor om hur deras platstillgång ser ut generellt och för män specifikt och om den förändrats över tid.

En intervjuperson säger att det har förändrats genom åren, just nu är det färre förfrågningar generellt från socialtjänsten. Hen förklarar det med ett annat arbetssätt sen några år tillbaka inom socialtjänsten där beslut tas högre upp, vilket lett till färre förfrågningar. Hen menar att flera boenden fått lägga ned sedan 2019–2020 på grund av en minskad efterfrågan från kommunerna.

En annan intervjuperson på ett ideellt drivet boende beskriver en liknande bild med lägre efterfrågan från kommunerna efter pandemin, de hade fullt före och under pandemin. Hens uppfattning är att kommunerna premierar privata aktörer framför ideella boenden.

Ett privat drivet boende säger att de har haft en ökad efterfrågan på platser och har därför utökat med personal och lägenheter de senaste åren.

Det skyddade boendets kontakt med socialtjänsten

I intervjuerna frågade Socialstyrelsen om kontakten med den socialtjänst som fattat beslut om insatsen och om det var rätt personer som de fick förfrågningar om. Majoriteten beskriver en bra kontakt med socialtjänsten och relevanta förfrågningar.

Flera intervjupersoner nämner att socialtjänsten generellt efterfrågar mer skydd än stöd idag. Samtidigt nämner de att de personer som kommer till boendet har mer omfattande problem än tidigare.

En annan uppfattning som flera intervjupersoner framför är att hotbilden generellt har ökat mot de personer som kommer till det skyddade boendet. Det förklarar intervjupersonerna med att det måste finnas en allvarlig fysisk hotbild för att bli beviljad skyddat boende idag.

En intervjuperson menar att det ibland kommer personer som det kan vara svårt att möta behov hos och ge rätt stöd till, ofta beroende på att socialtjänsten inte hunnit utreda situationen för att det varit akut. Ibland upplever den här intervjupersonen att kommunen vill hitta en snabb lösning framför en bra lösning.

Hinder för att söka skyddat boende för våldsutsatta män?

Socialstyrelsen frågade intervjupersonerna om de tror att det finns hinder för att söka skyddat boende för män som utsatts för våld i nära relationer.

Flera intervjupersoner resonerar runt sina erfarenheter och nämner skuld, skam och normer, exempelvis för män som utsatts för våld. En intervjuperson nämner också att det kan vara ett hinder att det heter stödcenter för kvinnor och att det egentligen borde heta stödcenter för våldsutsatta så att det inte redan där blir ett hinder för män att söka stöd.

Några intervjupersoner säger också att män kan vara rädda för fördomar att som man vara utsatt för våld, vilket kan göra det svårare att söka stöd. En annan intervjuperson pratar om stigma hos männen att söka hjälp hos socialtjänst och att män hellre söker stöd hos andra organisationer och öppna mottagningar. Ett önskemål som framförs är att dessa organisationer borde arbeta mer tillsammans med socialtjänst och skyddade boenden för att männen ska få hjälp.

Finns det särskilda utmaningar på skyddade boenden när det gäller behoven hos män?

Intervjupersonerna beskriver främst utmaningar som är generella för alla grupper, exempelvis de personer som saknar full egen kapacitet att klara sin vardag. Det blir ofta problem eftersom de behöver mer och annan information, och de behöver också mer stöd och mer tid av personalen. När det gäller män specifikt så framförs att personalen behöver arbeta med stigmat som många upplever av att de är våldsutsatta.

En vanlig beskrivning är att allt stöd måste individanpassas, det gäller även för våldsutsatta män. Det handlar om att sätta individen i centrum. Målet måste vara att personen ska klara sig i samhället efter placeringen. Det handlar om att identifiera individens behov och annan kontext, och förmåga att skydda sig och ta sig fram i samhället.

En annan intervjuperson säger att det är många nya socialsekreterare inom socialtjänsten som de samarbetar med. Hen menar att de inte förstår problematiken med våld i nära relationer överlag vilket kan få allvarliga följder för de inblandade. ”Vi får ofta vara ett stöd för socialtjänsten, genom våra riskbedömningar m.m.” säger hen.

Behov av kompetensutveckling och i vilken form

Alla intervjuade framför att kompetensutveckling är viktig och något som ofta uppmuntras inom verksamheten. En vanlig uppfattning är att ”vi behöver alltid mer”. Kompetensutveckling pågår och behöver pågå hela tiden.

En intervjuperson nämner att det saknas utbildningar om våldsutsatta män. Hen menar att det inte är någon större skillnad på våld mot kvinnor och män men de blir bemötta på olika sätt och man behöver förståelse för hur man pratar med män om våld.

En intervjuperson säger att de har bra grundkompetens inom våld men behöver fördjupa sig mer. Uppfattningen är att de utbildningar som finns stannar på en grundnivå och det behövs mer på avancerad, eller specialiserad nivå. De som jobbat länge behöver också mer utveckling menar hen.

Praktisk erfarenhet lyfts fram som en viktig kompetens. Det är viktigt med den erfarenhet som personalen har upparbetat, så att de förstår hur samhället fungerar, till exempel vårdnadsutredningar, förundersökningar hos polisen i förhållande till den våldsutsatta. ”Diskvalificera inte erfarenhetskunskaper”, både erfarenhet och utbildning behövs säger en intervjuperson.

En intervjuperson nämner en bra erfarenhet och det var de utbildningar som personalen i det skyddade boendet och socialtjänsten gick gemensamt, där de fick mötas och prata gemensamt om behov och kunskaper. ”Vi behöver ett bättre samarbete med kommunerna och myndighetsutövningen och det här var ett bra sätt”.

Konferenser nämns som ett bra sätt att kompetensutveckla sig, där kan man möta och diskutera med andra. Webb-utbildningar nämns av flera som en bra källa för information och uppdatering. Digitalt funkar ofta bra, men det bästa är när man möts fysiskt och kanske gör ett studiebesök säger en intervjuperson.

Det är endast en intervjuperson som säger att de saknar kompetens specifikt om män som är våldsutsatta.

Socialstyrelsens reflektioner

Det finns liten erfarenhet av målgruppen inom socialtjänstens myndighetsutövning och på de skyddade boenden som har deltagit i intervjustudien. De flesta säger att de tror att det finns ett mörkertal som aldrig kommer till socialtjänstens kännedom och därmed inte heller blir aktuella för skyddat boende. Det framkommer att kommunerna söker andra

lösningar än kollektivt boende för våldsutsatta män. Främst nämns skyddslägenheter och jourlägenheter. Det framkommer också att våldsutsatta män inte alltid blir aktuella för skyddat boende. Det kan bero på vilken typ av våld de har blivit utsatta för och att de inte söker stöd hos socialtjänsten.

Socialstyrelsen kan konstatera att det inte finns så mycket erfarenhet av att möta våldsutsatta män och att det behövs kunskap om män som är våldsutsatta och deras upplevelser för att kunna erbjuda rätt stöd.

En vanlig uppfattning hos intervjupersonerna är att det finns gemensamma erfarenheter av våldets mekanismer som hot, kontroll och makt som är detsamma oberoende av vilka grupper som drabbas, men att män oftare drabbas av andra typer av våld än fysiskt.

Det råder överlag en viss osäkerhet hos intervjupersonerna om vad andra gör och vilket annat stöd män kan få generellt i samhället och specifikt inom kommunen. Intervjupersonerna beskriver att det finns begränsad information på kommunernas hemsidor att män är välkomna. Informationen är oftast generell och riktar sig till alla, både våldsutsatt och våldsutövare.

Tillgången till boenden beskrivs inte som en stor utmaning hos alla kommuner. Det finns ofta boenden som tar emot män menar intervjupersonerna, men generellt gäller att det då handlar om boenden med friliggande lägenheter.

I Socialstyrelsens kartläggning av skyddade boenden från mars 2024 anger 54 procent av boendena att de tar emot män.³ Det är en högre andel än tidigare kartläggningar. Det var 16 procent år 2016, och år 2019 var det 38 procent av boendena som tog emot män. Det ökade andelen boenden med friliggande lägenheter är en trolig förklaring till denna utveckling.

³ Socialstyrelsen 2024. Kartläggning av skyddade boenden i Sverige.